

Sesiunea 73

Punctul 74 (b) din ordinea de zi

**Rezoluția adoptată de către Adunarea Generală la
data de 17 decembrie 2018**

[*pe baza raportului celei de-a Treia Comisii
(A/73/589/Add.2)*]

**73/165. Declarația Națiunilor Unite privind drepturile
țăranilor și a altor persoane care lucrează în
mediul rural**

Adunarea Generală,

Întâmpinând adoptarea de către Consiliul Drepturilor
Omului, în rezoluția sa 39/12 din 28 septembrie 2018,¹ a
Declarației Națiunilor Unite privind drepturile țăranilor și
a altor persoane care lucrează în zonele rurale,

¹

A se vedea documentele oficiale ale Adunării
Generale, cea de-a șaptesprezecea sesiune, suplimentul nr. 53A (A / 73/53
/ Add.1), cap. II.

1. *Adoptă* Declarația Națiunilor Unite privind Drepturile Țăranilor și a Altor Persoane care lucrează în zonele rurale, astfel cum este cuprinsă în anexa la prezenta rezoluție;

2. *Invită* Guvernele, agențiile și organizațiile sistemului Națiunilor Unite și organizațiile interguvernamentale și nonguvernamentale să publice Declarația și să promoveze respectul universal și înțelegerea acesteia;

3. *Solicită* secretarului general să includă textul Declarației în ediția următoare a Drepturilor Omului: *O Compilare a Documentelor Internaționale*.

A 55-a ședință plenară

17 decembrie 2018

Anexă

Declarația Națiunilor Unite privind drepturile țăranilor și a altor persoane care lucrează în mediul rural

Adunarea Generală,

Reamintind principiile proclamate în Carta Națiunilor Unite, care recunosc demnitatea și valoarea sa inerente și drepturile egale și inalienabile ale tuturor membrilor familiei umane ca fundament al libertății, dreptății și păcii în lume,

Ținând cont de principiile proclamate în Declarația universală a drepturilor omului², Convenția

²

Rezoluția [217 A \(III\)](#).

internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială,³ Pactul internațional privind drepturile economice, sociale și culturale,⁴ Pactul internațional privind drepturile civile și politice,⁴ Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor,⁵ Convenția privind drepturile copilului,⁶ Convenția internațională privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și membrii familiilor lor,⁷ convenții relevante ale Organizației Internaționale a Muncii precum și în alte documente internaționale relevante care au fost adoptate la nivel universal sau regional,

Reafirmând Declarația privind dreptul la dezvoltare⁸, și că dreptul la dezvoltare este un drept uman inalienabil, în virtutea căruia orice persoană umană și toate popoarele au dreptul să participe, să contribuie și să beneficieze de dezvoltarea economică, socială, culturală și politică, în care toate drepturile omului și libertățile fundamentale pot fi realizate pe deplin,

Reafirmând, de asemenea, Declarația Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene,⁹

Reafirmând în continuare că toate drepturile omului sunt universale, indivizibile, interrelaționate, interdependente și se consolidează reciproc și trebuie tratate în mod echitabil și egal, pe același plan și

³ _____ Națiunile Unite, *Seria de Tratat*, vol. 660, Nr. 9464.
⁴ _____ A se vedea rezoluția [2200 A \(XXI\)](#), anexă.
⁵ _____ Națiunile Unite, *Seria de Tratat*, vol. 1249, Nr. 20378.
⁶ _____ Ibid., vol. 1577, Nr. 27531.
⁷ _____ Ibid., vol. 2220, Nr. 39481.
⁸ _____ Rezoluția [41/128](#), anexă.
⁹ _____ Rezoluția [61/295](#), anexă.

acordând aceeași importanță, și reamintind că promovarea și protecția unei categorii de drepturi nu ar trebui să scutească niciodată statele de promovarea și protecția celorlalte drepturi,

Recunoscând relațiile și interacțiunile specifice pe care țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural le au cu pământul, apa și natura de care sunt atașați și de care depind pentru traiul lor,

Recunoscând, de asemenea, contribuțiile din trecut, prezente și viitoare ale țăranilor și ale altor persoane care lucrează în mediul rural din toate părțile lumii la dezvoltare și la conservarea și îmbunătățirea biodiversității, care constituie baza producției alimentare și agricole din întreaga lume, precum și contribuția lor în asigurarea dreptului la securitatea alimentară și alimentară adecvată, care sunt fundamentale pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare convenite la nivel internațional, inclusiv Ordinea de zi pentru dezvoltare durabilă din 2030¹⁰,

Constatând cu îngrijorare că sărăcia, foamea și malnutriția afectează în mod disproporționat țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural,

De asemenea, constatând cu îngrijorare că țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural suferă de consecințele grave cauzate de degradarea mediului și de schimbările climatice,

Constatând în continuare cu îngrijorare că populația rurală îmbătrânește în întreaga lume și că tot mai mulți

¹⁰Rezoluția [70/1](#).

tineri migrează în zonele urbane și își întorc spatele asupra agriculturii, din cauza lipsei de stimulente și dificultatea vieții rurale și recunoscând nevoia de a îmbunătăți diversificarea economică a zonelor rurale și crearea de oportunități non-agricole, în special pentru tinerii din mediul rural,

Alarmându-se de numărul tot mai mare de țărani și de alte persoane care lucrează în zonele rurale evacuate sau strămutate forțat în fiecare an,

Alarmându-se și de rata mare de sinucidere în rândul țăranilor din mai multe țări,

Subliniind faptul că țăranțele și alte femei din mediul rural joacă un rol semnificativ în supraviețuirea economică a familiilor lor și în contribuția la economia rurală și națională, inclusiv prin activitatea lor în sectoarele nemonetare ale economiei, dar le sunt adesea refuzate deținerea și dreptul de proprietate de terenuri, acces egal la pământ, resurse productive, servicii financiare, informații, ocuparea forței de muncă sau protecție socială și sunt adesea victime ale violenței și discriminării în diferite forme și manifestări;

Subliniind, de asemenea, importanța promovării și protejării drepturilor copilului în zonele rurale, inclusiv prin eradicarea sărăciei, foametei și malnutriției, promovarea educației și îngrijirii sănătății, protecției împotriva expunerii la deșeurii și produse chimice și eliminarea muncii copiilor, în conformitate cu obligațiile relevante privind drepturile omului,

Subliniind în continuare că mai mulți factori îngreunează țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale, inclusiv pescarii la scară mică și lucrătorii din domeniul piscicol, pastoriștii, silvicultorii și alte comunități locale, pentru a-și face vocea auzită, pentru a-și apăra drepturile omului și drepturile de posesie, și să asigure utilizarea durabilă a resurselor naturale de care depind,

Recunoscând faptul că accesul la pământ, apă, semințe și alte resurse naturale reprezintă o provocare din ce în ce mai mare pentru oamenii din mediul rural și subliniază importanța îmbunătățirii accesului la resurse productive și investiții în dezvoltarea rurală adecvată,

Având convingerea că țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale ar trebui să fie susținute în eforturile lor de a promova și de a întreprinde practici durabile de producție agricolă care să fie benefice naturii, de asemenea, denumită Mamă Natură în mai multe țări și regiuni, inclusiv prin respectarea capacității biologice și naturale a ecosistemelor de adaptare și regenerare prin procese și cicluri naturale,

Având în vedere condițiile periculoase și abuzive care există în multe părți ale lumii în care trebuie să lucreze mulți țărani și alte persoane care lucrează în zonele rurale, de multe ori li s-a refuzat posibilitatea de a-și exercita drepturile fundamentale la locul de muncă și sunt lipsiți de un salariu de trai și protecție socială,

Constatând cu îngrijorare că persoanele, grupurile și instituțiile care promovează și protejează drepturile

omului celor care se ocupă cu probleme legate de terenuri și resurse naturale se confruntă cu un risc ridicat de a fi supuse diferitelor forme de intimidare și de atingere a integrității lor fizice,

Observând că țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural se confruntă adesea cu dificultăți în accesarea instanțelor, poliției, procurorilor și avocaților, și prin urmare nu sunt capabili să solicite remedierea imediată sau protecția împotriva violenței, abuzurilor și exploatării,

Îngrijorându-se de speculațiile cu privire la produsele alimentare, creșterea concentrației și distribuția dezechilibrată a sistemelor alimentare și relațiile de putere inegale de-a lungul lanțurilor valorice, care afectează exercitarea drepturilor omului,

Reafirmând că dreptul la dezvoltare este un drept uman inalienabil în virtutea căruia orice persoană umană și toate popoarele au dreptul să participe, să contribuie și să beneficieze de dezvoltarea economică, socială, culturală și politică, în care toate drepturile omului și libertățile fundamentale pot fi realizate pe deplin,

Reamintind dreptul popoarelor de a exercita, sub rezerva dispozițiilor relevante ale ambelor Pacturi internaționale cu privire la drepturile omului,⁴ suveranitate deplină și completă asupra tuturor bogățiilor și resurse naturale,

Recunoscând că conceptul de suveranitate alimentară a fost utilizat în multe state și regiuni pentru

a desemna dreptul oamenilor de a-și defini sistemele alimentare și agricole, precum și dreptul la alimente sănătoase și adecvate din punct de vedere cultural produse prin metode ecologice și durabile, care respectă drepturile omului,

Luând în considerare faptul că persoana fizică, care are îndatoriri față de ceilalți și față de comunitatea din care face parte, este obligată să a depună eforturi pentru promovarea și respectarea drepturilor recunoscute în prezenta Declarație și în legislația națională,

Reafirmând importanța respectării diversității culturilor și promovării toleranței, dialogului și cooperării,

Reamintind corpul extins de convenții și recomandări ale Organizației Internaționale a Muncii privind protecția muncii și a muncii decente,

Reamintind, de asemenea, Convenția privind diversitatea biologică ¹¹ și Protocolul Nagoya privind accesul la resursele genetice și împărtășirea corectă și echitabilă a beneficiilor care decurg din utilizarea lor la Convenția privind diversitatea biologică,¹²

Reamintind în continuare activitatea extinsă a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură și a Comitetului pentru Securitatea Alimentară Mondială privind dreptul la hrană, drepturile de proprietate, accesul la resursele naturale și alte

¹¹ _____ Națiunile Unite, *Seria de Tratatate*, vol. 1760, Nr. 30619.

¹² _____ Programul Națiunilor Unite pentru Mediu, document UNEP/CBD/COP/10/27, anexă, decizia X/1.

drepturi ale țăranilor, în special Tratatul internațional privind resursele genetice vegetale pentru alimente și agricultură,¹³ și orientările voluntare ale Organizației privind guvernarea responsabilă a Proprietății asupra terenurilor, pescuitului și pădurilor în contextul securității naționale a alimentelor,¹⁴ orientările voluntare pentru a asigura sustenabilitatea pescuitului la scară mică în contextul securității alimentare și eradicării sărăciei și orientările voluntare pentru susținerea realizării progresive a dreptului la alimente adecvate în contextul securității alimentare naționale,¹⁵

Reamintind concluziile Conferinței mondiale privind reforma agrară și dezvoltarea rurală și Carta țăranilor adoptate cu această ocazie, unde a fost accentuată necesitatea dezvoltării strategiilor naționale adecvate pentru reforma agrară și dezvoltarea rurală și integrarea lor în strategiile naționale generale de dezvoltare,

Reafirmând că prezenta declarație și acordurile internaționale relevante se completează reciproc în vederea consolidării protecției drepturilor omului,

Hotărând să facă un pas înainte în angajamentul comunității internaționale în vederea realizării unui progres semnificativ în munca pentru drepturile omului prin eforturi sporite și susținute de cooperare internațională și solidaritate,

¹³ _____ Națiunile Unite, *Seria de Tratat*, vol. 2400, Nr. 43345.
¹⁴ _____ Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură,
document CL 144/9 (C 2013/20), anexa D.
¹⁵ _____ [E/CN.4/2005/131](#), anexă.

Convingându-se de necesitatea consolidării protecției drepturilor omului țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale și pentru o interpretare și aplicare coerentă a normelor și standardelor internaționale existente cu privire la drepturile omului,

Declară următoarele:

Articolul 1

1. În sensul prezentei Declarații, un țăran este orice persoană care se desfășoară sau care încearcă să se desfășoare, fie singur, fie în asocieri cu alte persoane sau în cadrul unei comunități, o activitate agricolă de subzistență la scară mică și / sau pentru piață, și care se bazează în mod semnificativ, deși nu neapărat exclusiv, pe munca familiei sau gospodărească și alte forme de organizare nemonetare, și care are o dependență și un atașament special față de pământ.

2. Prezenta Declarație se aplică oricărei persoane care se ocupă cu agricultură artizanală sau la scară mică, plantare de culturi, creșterea animalelor, pastoralism, pescuit, silvicultură, vânătoare sau adunare, precum și obiecte de artizanat legate de agricultură sau desfășurarea unei activități conexe într-o zonă rurală. Se aplică și membrilor familiilor care sunt dependenți de țărani.

3. Prezenta Declarație se aplică, de asemenea, popoarelor indigene și comunităților locale care lucrează pământul, comunitățile transumante, nomade și semi-

nomade și fără pământ, care practică activitățile menționate mai sus.

4. Prezenta Declarație se aplică și persoanelor angajate, inclusiv tuturor lucrătorilor migranți, indiferent de statutul lor de migrație, precum și lucrătorilor sezonieri care sunt angajați la plantații, ferme agricole, păduri și ferme piscicole și în întreprinderile agroindustriale.

Articolul 2

1. Statele vor respecta, proteja și îndeplini drepturile țăranilor și ale altor persoane care lucrează în zonele rurale. Acestea vor lua imediat măsuri legislative, administrative și alte măsuri necesare pentru a asigura progresiv îndeplinirea deplină a drepturilor prevăzute în prezenta declarație care nu pot fi garantate imediat.

2. O atenție deosebită va fi acordată punerii în contextul punerii în aplicare a prezentei Declarații cu privire la drepturile și nevoile speciale ale țăranilor și ale altor persoane care lucrează în zonele rurale, inclusiv persoanele în vârstă, femeile, tinerii, copiii și persoanele cu dizabilități, ținând cont de necesitatea de a aborda mai multe forme de discriminare.

3. Fără a aduce prejudicii legislației specifice referitoare la popoarele indigene, înainte de a adopta și implementa legislația și politicile, acordurile internaționale și alte procese de luare a deciziilor care pot afecta drepturile țăranilor și a altor persoane care lucrează în mediul rural, Statele vor consulta și vor

coopera cu bună-credință cu țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural prin intermediul propriilor lor instituții reprezentative, implicând și căutând sprijinul țăranilor și al altor persoane care lucrează în mediul rural care ar putea fi afectate de decizii înainte de luarea acestor decizii și care răspund contribuțiilor lor, luând în considerare dezechilibre de putere existente între diferite părți și asigurarea participării active, gratuite, eficiente, semnificative și informate a indivizilor și grupurilor în procesele de luare a deciziilor conexe.

4. Statele vor elabora, interpreta și aplica acordurile și standardele internaționale relevante la care sunt parte, într-o manieră în concordanță cu obligațiile lor de drepturi ale omului, aplicabile țăranilor și altor persoane care lucrează în zonele rurale.

5. Statele vor lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că actorii non-stat care sunt în măsură să reglementeze, cum ar fi persoanele fizice și organizațiile private, precum și corporațiile transnaționale și alte întreprinderi de afaceri, să respecte și să consolideze drepturile țăranilor și ale altor persoane care lucrează în mediul rural.

6. Recunoscând importanța cooperării internaționale în sprijinul eforturilor naționale pentru atingerea scopurilor și obiectivelor prezentei declarații, Statele vor lua măsuri adecvate și eficiente în acest sens, între și în cadrul Statelor și, după caz, în parteneriat cu organizațiile internaționale și regionale relevante și societatea civilă, în special organizațiile de țărani și alte

persoane care lucrează în mediul rural. Aceste măsuri ar putea include:

(a) Asigurarea cooperării internaționale relevante, inclusiv a programelor de dezvoltare internațională, să fie inclusivă, accesibilă și relevantă pentru țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale;

(b) Facilitarea și sprijinirea consolidării capacității, inclusiv prin schimbul și împărtășirea de informații, experiențe, programe de formare, precum și cele mai bune practici;

(c) Facilitarea cooperării în cercetare și accesul la cunoștințe științifice și tehnice;

(d) Oferirea, după caz, de asistență tehnică și economică, facilitând accesul și partajarea tehnologiilor accesibile și prin transferul de tehnologii, în special în țările în curs de dezvoltare, în condiții convenite de comun acord;

(e) Îmbunătățirea gestionării piețelor la nivel global și facilitarea accesului la timp la informațiile de pe piață, inclusiv în ceea ce privește rezervele alimentare, pentru a contribui la limitarea volatilității extreme a prețurilor la produsele alimentare și a face speculațiile mai puțin atractive.

Articolul 3

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul la deplina desfășurare a tuturor drepturilor

omului și a libertăților fundamentale recunoscute în Carta Națiunilor Unite, în Declarația Universală a Drepturilor Omului² și în toate celelalte documente internaționale pentru drepturile omului, fără discriminare în exercitarea drepturilor lor de orice fel din motive precum originea, naționalitatea, rasa, culoarea, descendența, sexul, limba, cultura, starea civilă, proprietatea, handicapul, vârsta, opinia politică sau de altă natură, religie, naștere sau situația economică, statutul social sau altele.

2. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul să stabilească și să dezvolte priorități și strategii pentru a-și exercita dreptul la dezvoltare.

3. Statele iau măsurile adecvate pentru a elimina factorii care determină sau ajută la perpetuarea discriminării, inclusiv forme multiple de discriminare împotriva țăranilor și a altor persoane care lucrează în mediul rural.

Articolul 4

1. Statele vor lua toate măsurile necesare pentru a elimina toate formele de discriminare împotriva țăranilor și a altor femei care lucrează în mediul rural și pentru a promova autonomia acestora pentru a se asigura, pe baza egalității între bărbați și femei, că se bucură pe deplin și în egală măsură toate drepturile omului și libertățile fundamentale și că sunt în măsură să urmărească, să participe și să beneficieze de

dezvoltarea economică, socială, politică și culturală rurală.

2. Statele trebuie să se asigure că țăranșile și alte femei care lucrează în zonele rurale beneficiază fără discriminare de toate drepturile omului și libertățile fundamentale prevăzute în prezenta declarație și în alte documente internaționale pentru drepturile omului, inclusiv următoarele drepturi:

(a) Să participe în mod egal și eficient la planificarea și implementarea dezvoltării la toate nivelurile;

(b) Să aibă acces egal la cel mai înalt standard de sănătate fizică și mentală, inclusiv facilități de informații, consiliere și servicii de sănătate adecvate și servicii de planificare familială;

(c) Să beneficieze direct de programele de securitate socială;

(d) Să aibă acces la toate tipurile de formare și educație, formale sau non-formale, inclusiv formare și educație referitoare la alfabetizarea funcțională și să beneficieze de toate serviciile comunitare și de extensie pentru a-și îmbunătăți abilitățile tehnice;

(e) Organizarea de grupuri, asociații și cooperative de ajutor personal, în vederea obținerii unui acces egal la oportunități economice prin angajare sau muncă independentă;

(f) Să participe la toate activitățile comunității;

(g) Să aibă acces egal la servicii financiare, credite și împrumuturi agricole, facilități de comercializare și tehnologie adecvată;

(h) Să aibă acces egal la utilizarea și gestionarea terenurilor și resurselor naturale, și să primească tratament egal sau prioritar în reformele funciare și agrare și în proiectele de relocare a terenurilor;

(i) Să aibă un loc de muncă decent, să se bucure de salarii egale, să beneficieze de protecție socială și să aibă acces la activități generatoare de venituri;

(j) Să fie acoperit de toate formele de violență.

Articolul 5

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul să aibă acces la resursele naturale din comunitatea lor de care au nevoie pentru a se bucura de condiții de viață adecvate, și să le utilizeze într-un mod durabil, în conformitate cu articolul 28 din prezenta Declarație. De asemenea, au dreptul de a participa la gestionarea acestor resurse.

2. Statele iau măsuri pentru a se asigura că orice exploatare care afectează resursele naturale pe care țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale le dețin sau le utilizează în mod tradițional este permisă pe baza, fără a se limita la:

(a) O evaluare a impactului social și de mediu efectuată în mod corespunzător;

(b) Consultări de bună credință, în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) din prezenta declarație;

(c) Modalități de partajare corectă și echitabilă a beneficiilor unei astfel de exploatare convenite de comun acord între cei care exploatează resursele naturale și țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale.

Articolul 6

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul la viață, la integritatea fizică și psihică, la libertatea și la securitatea persoanei.

2. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural nu trebuie să fie supuse unei arestări sau detenții arbitrare, torturii sau altor pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante și nu trebuie să fie reținute în sclavie sau servitute.

Articolul 7

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul de a fi recunoscute pretutindeni ca persoane în fața legii.

2. Statele vor lua măsurile adecvate pentru a facilita libera circulație a țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale.

3. Statele, dacă este necesar, vor lua măsurile necesare pentru a coopera cu scopul de a soluționa problemele de încadrare transfrontalieră care afectează țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale care trec granițele internaționale, în conformitate cu articolul 28 din prezenta Declarație.

Articolul 8

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul la libertate de gândire, credință, conștiință, religie, opinie, exprimare și întrunire pașnică. Ei au dreptul de a-și exprima opinia, fie oral, în scris sau tipărit, sub formă de artă sau prin orice alte mijloace la alegere, la nivel local, regional, național și internațional.

2. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul, individual și / sau colectiv, în asocieri cu alții sau în cadrul unei comunități, să participe la activități pașnice împotriva încălcării drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

3. Exercițarea drepturilor prevăzute în prezentul articol include atribuții și responsabilități specifice. Prin urmare, poate fi supusă anumitor restricții, dar acestea vor fi prevăzute în mod expres de lege și sunt necesare:

(a) Pentru respectarea drepturilor sau reputației altora;

(b) Pentru protecția securității naționale sau a ordinii publice (*ordre public*), a sănătății publice sau a moravurilor.

(4) Statele vor lua toate măsurile necesare pentru a asigura protecția de către autoritățile competente a fiecăruia, individual și în asociere cu ceilalți, împotriva oricărei violențe, amenințări, represalii, discriminare de jure sau de facto, presiune sau orice altă acțiune arbitrară ca urmare a exercitării sale legale și a apărării drepturilor descrise în prezenta Declarație.

Articolul 9

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul, pentru a-și proteja interesele, să formeze și să se alătore organizațiilor, sindicatelor, cooperativelor sau oricărei alte organizații sau asociații la alegere și să poarte negocieri colectiv. Aceste organizații vor avea un caracter independent și voluntar și rămân libere de orice ingerință, constrângere sau represiune.

2. Exercițarea acestui drept poate fi supusă numai restricțiilor prevăzute de lege, și sunt necesare într-o societate democratică în interesul securității naționale sau al siguranței publice, al ordinii publice (*ordre public*), al protecției sănătății sau moralității publice sau protecția drepturilor și libertăților altora.

3. Statele vor lua măsurile necesare pentru a încuraja înființarea de organizații de țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale, inclusiv sindicate, cooperative sau alte organizații, în special în vederea eliminării obstacolelor în calea creării, dezvoltării și desfășurării de activități legale, inclusiv orice discriminare legislativă sau administrativă împotriva acestor organizații și a membrilor acestora și le oferă sprijin pentru consolidarea poziției lor în negocierea aranjamentelor contractuale, pentru a se asigura că condițiile și prețurile sunt corecte și stabile și nu încalcă drepturile lor la demnitate și la o viață decentă.

Articolul 10

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul de a participa activ și gratuit, direct și / sau prin intermediul organizațiilor lor reprezentative, la elaborarea și implementarea politicilor, programelor și proiectelor care le pot afecta viața, terenurile și traiul.

2. Statele vor încerca să se asigure că țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale participă, direct și / sau prin intermediul organizațiilor lor reprezentative, la procesele de luare a deciziilor care le pot afecta viața, terenurile și traiul; aceasta include respectarea înființării și dezvoltării organizațiilor puternice și independente a țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale și promovarea participării lor la dezvoltarea și

implementarea standardelor de siguranță alimentară, de muncă și de mediu care le pot afecta.

Articolul 11

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul să caute, să primească, să dezvolte și să furnizeze informații, inclusiv informații despre factori care pot afecta producția, procesarea, comercializarea și distribuția produselor lor.

2. Statele vor lua măsurile adecvate pentru a se asigura că țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au acces la informații relevante, transparente, în timp util și adecvate într-o limbă și formă și prin mijloace adecvate metodelor lor culturale, astfel încât să promoveze abilitarea și asigura participarea lor efectivă la luarea deciziilor în probleme care le pot afecta viața, terenul și traiul.

3. Statele vor lua măsurile necesare pentru a promova accesul țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale la un sistem corect, imparțial și adecvat de evaluare și certificare a calității produselor lor la nivel local, național și internațional și de a promova participarea lor la dezvoltarea unui astfel de sistem.

Articolul 12

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul la acces efectiv și nediscriminatoriu la

justiție, inclusiv acces la proceduri corecte pentru soluționarea litigiilor și la remedii eficiente pentru toate încălcările drepturilor lor umane. La luarea acestor decizii, trebuie luate în considerare obiceiurile, tradițiile, regulile și sistemele lor juridice în conformitate cu obligațiile relevante din dreptul internațional al drepturilor omului.

2. Statele vor asigura accesul nediscriminatoriu, prin intermediul unor organe judiciare și administrative imparțiale și competente, la proceduri de soluționare a litigiilor în timp util, accesibile și eficiente în limba persoanelor în cauză și vor furniza căi de atac efective și rapide, care pot include dreptul de apel, restituire, despăgubire, compensare și reparație.

3. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul la asistență juridică. Statele vor lua în considerare măsuri suplimentare, inclusiv asistența juridică, pentru sprijinirea țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale care altfel nu ar avea acces la servicii administrative și judiciare.

4. Statele vor lua în considerare măsuri pentru consolidarea instituțiilor naționale relevante pentru promovarea și protecția tuturor drepturilor omului, inclusiv drepturile descrise în prezenta Declarație.

5. Statele vor pune la dispoziția țăranilor și a celorlalte persoane care lucrează în zonele rurale mecanisme eficiente de prevenire și reparație pentru orice acțiune care are ca scop sau efect să încalce drepturile omului, să-i deposedeze în mod arbitrar de terenurile și

resursele naturale sau de a-i priva de mijloacele lor de subzistență și integritate precum și de orice formă de sedentarizare forțată sau deplasare a populației.

Articolul 13

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul la muncă, ceea ce include dreptul fiecăruia de a alege liber modul în care își câștigă viața.

2. Copiii țăranilor și a altor persoane care lucrează în mediul rural au dreptul de a fi protejați de orice muncă care poate fi periculoasă sau de a-i compromite educația copilului sau de a dăuna sănătății copilului sau dezvoltării fizice, psihice, spirituale, morale sau sociale a copilului.

3. Statele vor crea un mediu propice, cu oportunități de muncă pentru țărani și alte persoane care lucrează în zonele rurale și familiile acestora, care asigură o remunerație care să permită un nivel de trai adecvat.

4. Statele care se confruntă cu un nivel ridicat de sărăcie rurală și în care lipsesc oportunitățile de angajare în alte sectoare, vor lua măsurile necesare pentru a stabili și promova sisteme alimentare durabile eficiente pentru muncă, care să contribuie la crearea de locuri de muncă decente.

5. Statele, luând în considerare caracteristicile specifice ale agriculturii țărănești și ale pescuitului la scară mică, vor asigura respectarea legislației muncii alocând, dacă

este necesar, resurse adecvate pentru a asigura funcționarea eficientă a inspectoratelor de muncă din zonele rurale.

6. Nimeni nu trebuie să îndeplinească muncă forțată, constrânsă sau obligatorie, nu este supus riscului de a deveni victimă a traficului de persoane sau de a fi deținut în orice altă formă de sclavie contemporană. Statele, în consultare și cooperare cu țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale și organizațiile lor reprezentative, vor lua măsurile necesare pentru a-i proteja împotriva exploatării economice, a muncii copiilor și a tuturor formelor de sclavie contemporană, cum ar fi robia datoriiilor femeilor, bărbaților și copiilor și munca forțată, inclusiv a pescarilor și a lucrătorilor din domeniul piscicol, a lucrătorilor forestieri sau a lucrătorilor sezonieri sau migranți.

Articolul 14

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural, indiferent dacă sunt lucrători temporari, sezonieri sau migranți, au dreptul de a lucra în condiții care să le asigure siguranța și sănătatea, de a participa la aplicarea și revizuirea măsurilor de securitate și sănătate, pentru a selecta reprezentanții de securitate și sănătate și reprezentanții comisiilor de securitate și sănătate, la punerea în aplicare a măsurilor de prevenire, reducere și control al pericolelor și riscurilor, de a avea acces la îmbrăcăminte și echipament de

protecție adecvate și corespunzător și la informații și instruire adecvate privind securitatea în muncă, la muncă ferită de violență și hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală, pentru a raporta condiții de muncă nesigure și dăunătoare și pentru a se evita pericolele rezultate din activitatea lor de muncă atunci când cred în mod rezonabil că există un risc iminent și grav pentru securitatea sau sănătatea lor, fără a fi supus represaliilor legate de muncă pentru exercitarea acestor drepturi.

2. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul să nu folosească sau să fie expuși la substanțe periculoase sau substanțe chimice toxice, inclusiv agrochimice sau poluanți agricoli sau industriali.

3. Statele vor lua măsurile necesare pentru a asigura condiții favorabile de muncă sigure și sănătoase pentru țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale și, în special, desemnează autoritățile competente responsabile și stabilesc mecanisme de coordonare intersectorială pentru punerea în aplicare a politicilor și aplicarea legilor naționale și reglementările privind securitatea și sănătatea în muncă în agricultură, agroindustrie și pescuit, acestea vor prevedea măsuri corective și sancțiuni adecvate și stabilesc și susțin sisteme de inspecție adecvate și corespunzătoare pentru locurile de muncă din mediul rural.

4. Statele iau toate măsurile necesare pentru a asigura:

(a) Prevenirea riscurilor pentru sănătate și siguranță derivate din tehnologii, substanțe chimice și practici

agricole, inclusiv prin interzicerea și restricționarea utilizării acestora;

(b) Un sistem național adecvat sau orice alt sistem aprobat de autoritatea competentă care stabilește criteriile specifice pentru importul, clasificarea, ambalarea, distribuția, etichetarea și utilizarea substanțelor chimice utilizate în agricultură și pentru interzicerea sau restricționarea acestora;

(c) Că cei care produc, importă, furnizează, vând, transferă, depozitează sau elimină substanțele chimice utilizate în agricultură respectă standardele naționale sau de altă natură recunoscute de securitate și sănătate și oferă informații adecvate și corespunzătoare utilizatorilor în limba sau limbile oficiale a țării și, la cerere, autorității competente;

(d) Că există un sistem adecvat pentru colectarea, reciclarea și eliminarea în condiții de siguranță a deșeurilor chimice, substanțelor chimice expirate și a containerelor goale de substanțe chimice, pentru a preveni utilizarea lor în alte scopuri și pentru a elimina sau reduce riscurile pentru siguranță și sănătate și pentru mediu;

(e) Dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor educaționale și de sensibilizare a publicului cu privire la efectele asupra sănătății și asupra mediului a substanțelor chimice utilizate frecvent în zonele rurale și asupra alternativelor acestora.

Articolul 15

1. Țăranii și ceilalți oameni care lucrează în mediul rural au dreptul la hrană adecvată și dreptul fundamental la a nu avea foame. Aceasta include dreptul de a produce hrană și dreptul la o nutriție adecvată, ceea ce garantează posibilitatea de a se bucura de cel mai înalt grad de dezvoltare fizică, emoțională și intelectuală.

2. Statele trebuie să se asigure că țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale beneficiază în permanență de acces fizic și economic la o hrană suficientă și adecvată care este produsă și consumată durabil și echitabil, respectând culturile lor, păstrând accesul la alimente pentru generațiile viitoare și că asigură o viață care să-și îndeplinească fizic și mintal demnitatea, individual și / sau colectiv, răspunzând nevoilor lor.

3. Statele vor lua măsurile necesare pentru a combate malnutriția la copiii din mediul rural, inclusiv în cadrul asistenței medicale primare prin aplicarea tehnologiei ușor disponibile și furnizarea de alimente nutritive adecvate și prin asigurarea că femeile au o nutriție adecvată în timpul sarcinii și alăptării. De asemenea, statele trebuie să se asigure că toate segmentele societății, în special părinții și copiii, sunt informate, au acces la educația nutrițională și sunt susținute în utilizarea cunoștințelor de bază despre alimentația copiilor și a beneficiile alăptării.

4. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul de a-și determina propriile sisteme alimentare și agricole, recunoscute de multe state și regiuni drept dreptul la suveranitate alimentară. Aceasta include dreptul de a participa la procesele de luare a deciziilor privind politica alimentară și agricultură și dreptul la alimente sănătoase și suficiente produse prin metode ecologice și durabile care respectă culturile lor.

5. Statele în parteneriat cu țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale, vor dezvolta politici publice la nivel local, național, regional și internațional pentru a promova și proteja dreptul la alimente adecvate, securitate alimentară și suveranitate alimentară, precum și sisteme alimentare durabile și echitabile care promovează și protejează drepturile prevăzute în prezenta declarație. Statele vor stabili mecanisme care să asigure coerența politicilor lor agricole, economice, sociale, culturale și de dezvoltare cu realizarea drepturilor prevăzute în prezenta declarație.

Articolul 16

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul la un nivel de trai adecvat pentru ei și familiile lor și pentru a facilita accesul la mijloacele de producție necesare realizării acestora, inclusiv instrumente de producție, asistență tehnică, credit, asigurare și altele servicii financiare. De asemenea, aceștia au dreptul de a practica liber, individual și / sau

colectiv, în asociere cu alții sau în cadrul unei comunități, metode tradiționale de agricultură, pescuit, creșterea animalelor și silvicultură și să dezvolte sisteme de comercializare comunitare.

2. Statele vor lua măsurile necesare pentru a favoriza accesul țăranilor și al altor persoane care lucrează în zonele rurale la mijloacele de transport și la instalațiile de prelucrare, uscare și depozitare necesare pentru vânzarea produselor lor pe piețele locale, naționale și regionale la prețuri care le garantează un venit și trai decent.

3. Statele vor lua măsurile necesare pentru consolidarea și susținerea piețelor locale, naționale și regionale în moduri care să faciliteze și să asigure că țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au acces și participare deplină și echitabilă la aceste piețe pentru a-și vinde produsele la prețuri care le asigură lor și familiilor lor un nivel de trai adecvat.

4. Statele vor lua toate măsurile necesare pentru a se asigura că politicile și programele lor de dezvoltare rurală, agricolă, de mediu, comerț și investiții contribuie în mod eficient la protejarea și consolidarea opțiunilor locale de trai și la trecerea la modurile de producție agricolă durabile. Statele trebuie să stimuleze producția durabilă, inclusiv producția agroecologică și organică, ori de câte ori este posibil, și să faciliteze vânzările directe de la fermieri la consumator.

5. Statele vor lua măsurile necesare pentru a consolida rezistența țăranilor și a altor persoane care lucrează în

zonele rurale împotriva dezastrelor naturale și a altor perturbări grave, cum ar fi eșecurile pieței.

6. Statele vor lua măsurile necesare pentru a asigura salariile echitabile și remunerarea egală pentru munca de valoare egală, fără distincție de niciun fel.

Articolul 17

1. Țăranii și alte persoane care trăiesc în mediul rural au dreptul la pământ, individual și / sau colectiv, în conformitate cu articolul 28 din prezenta Declarație, inclusiv dreptul de a avea acces, de a folosi și de a administra în mod durabil terenurile și corpurile de apă, regiunile de coastă, zonele de pescuit, pășunile și pădurile, pentru a atinge un nivel de trai adecvat, pentru a avea un loc unde să trăiască în securitate, pace și demnitate și să-și dezvolte culturile.

2. Statele vor lua măsurile necesare pentru a înlătura și a interzice toate formele de discriminare referitoare la dreptul la pământ, inclusiv cele care rezultă din schimbarea stării civile, a lipsei capacității legale sau a lipsei de acces la resursele economice.

3. Statele vor lua măsurile necesare pentru a asigura recunoașterea legală a drepturilor de proprietate asupra pământului, inclusiv drepturile obișnuite de proprietate funciară care nu sunt protejate în prezent de lege, recunoscând existența unor modele și sisteme diferite. Statele trebuie să protejeze statutul legitim și să se asigure că țăranii și alte persoane care lucrează în

mediul rural nu sunt evacuați în mod arbitrar sau ilegal și că drepturile lor nu sunt stinse sau încălcate în alt mod. Statele recunosc și protejează bunurile naturale și sistemele lor de utilizare și gestionare colectivă.

4. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul de a fi protejați împotriva dislocării arbitrare și ilegale de pe pământul sau locul de reședință obișnuit sau de alte resurse naturale utilizate în activitățile lor și necesare pentru a se bucura de condiții de trai adecvate. Statele vor include în legislația internă măsuri de protecție împotriva dislocării, în conformitate cu drepturile internaționale ale drepturilor omului și cu dreptul umanitar. Statele vor interzice evacuarea forțată arbitrară și ilegală, distrugerea zonelor agricole și confiscarea sau exproprierea pământului și a altor resurse naturale, inclusiv ca măsură punitivă sau ca mijloc sau metodă de război.

5. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale care au fost lipsite în mod arbitrar sau ilegal de pământurile lor au dreptul, individual și / sau colectiv, în asocieră cu alte persoane sau în cadrul unei comunități, să se întoarcă pe pământ de care au fost lipsiți în mod arbitrar sau ilegal, inclusiv ca urmare a unui dezastru natural și / sau a unui conflict armat și pentru a avea acces la resursele naturale pe care le utilizează în activitățile lor și necesare pentru a se bucura de condiții de viață adecvate, ori de câte ori este posibil, sau pentru a primi compensații corecte, echitabile și legale atunci când returnarea lor nu este posibilă.

6. Dacă este cazul, Statele vor lua măsurile adecvate pentru a realiza reforme agrare pentru a facilita accesul larg și echitabil la pământ și la alte resurse naturale necesare pentru a se asigura că țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale se bucură de condiții de trai adecvate și pentru a limita concentrarea excesivă și controlul asupra terenurilor, ținând cont de funcția sa socială. Țăranilor fără pământ, tinerilor, pescarilor la scară mică și altor lucrători din mediul rural ar trebui să li se acorde prioritate în alocarea terenurilor, zonelor de pescuit și a pădurilor publice.

7. Statele vor lua măsuri pentru a asigura conservarea și utilizarea durabilă a pământului și a altor resurse naturale utilizate în scopuri productive, inclusiv prin agroecologie, și vor crea condițiile pentru regenerarea resurselor biologice și a altor capacități și cicluri naturale.

Articolul 18

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul la conservarea și protecția mediului și a capacității productive a pământurilor lor, precum și la resursele pe care le folosesc și le gestionează.

2. Statele vor lua măsurile necesare pentru a se asigura că țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale

se bucură, fără discriminare, de un mediu sigur, curat și sănătos.

3. Statele își vor respecta obligațiile internaționale respective de combatere a schimbărilor climatice. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul de a contribui la conceperea și implementarea politicilor naționale și locale de adaptare și atenuare a schimbărilor climatice, inclusiv prin utilizarea de practici și cunoștințe tradiționale.

4. Statele vor lua măsuri eficiente pentru a se asigura că niciun material, substanță sau deșeuri periculoase nu sunt depozitate sau aruncate pe pământul țăranilor și al altor persoane care lucrează în zonele rurale și vor coopera pentru a aborda amenințările pe care le aduce prejudiciul transfrontalier pentru mediu asupra exercitării drepturilor lor.

5. Statele vor proteja țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale împotriva abuzurilor din partea actorilor non-statali, inclusiv prin aplicarea legilor privind protecția mediului care contribuie, direct sau indirect, la protecția drepturilor țăranilor sau a altor persoane care lucrează în mediul rural.

Articolul 19

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul la semințe, în conformitate cu articolul 28 din prezenta declarație, inclusiv:

(a) Dreptul la protecția cunoștințelor tradiționale referitoare la pentru resursele genetice ale plantelor pentru alimente și agricultură;

(b) Dreptul de a participa în mod echitabil la împărtășirea beneficiilor care decurg din utilizarea resurselor genetice vegetale pentru alimente și agricultură;

(c) Dreptul de a participa la luarea deciziilor cu privire la aspectele legate de conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimente și agricultură;

(d) Dreptul de a păstra, utiliza, schimba și vinde semințele sau materialul de înmulțire salvate în fermă.

2. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul de a-și menține, controla, proteja și dezvolta propriile semințe și cunoștințele tradiționale.

3. Statele vor lua măsuri pentru respectarea, protejarea și îndeplinirea dreptului la semințe ale țăranilor și al altor persoane care lucrează în zonele rurale.

4. Statele trebuie să se asigure că semințele de calitate și cantitate suficientă sunt disponibile țăranilor în cel mai oportun moment pentru plantare și la un preț accesibil.

5. Statele vor recunoaște drepturile țăranilor de a folosi propriile semințe sau alte semințe disponibile la nivel local și de a decide asupra culturilor și speciilor pe care doresc să le cultive.

6. Statele vor lua măsurile necesare pentru a sprijini sistemele de semințe ale țăranilor și pentru a promova utilizarea acestor semințe și a agrobiodiversității.

7. Statele vor lua măsurile necesare pentru a se asigura că cercetarea și dezvoltarea agricolă integrează nevoile țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale și pentru a asigura participarea activă la stabilirea priorităților și la desfășurarea de cercetare și dezvoltare, ținând cont de experiența lor și vor crește investițiile în cercetarea și dezvoltarea culturilor și semințelor orfane (regionale) care răspund nevoilor țăranilor și altor persoane care lucrează în zonele rurale.

8. Statele trebuie să se asigure că politicile privind semințele, protecția soiurilor de plante și alte legi privind proprietatea intelectuală, schemele de certificare și legile privind comercializarea semințelor respectă și iau în considerare drepturile, nevoile și realitățile țăranilor și altor persoane care lucrează în mediul rural.

Articolul 20

1. Statele vor lua măsurile corespunzătoare, în conformitate cu obligațiile lor internaționale relevante, pentru a preveni epuizarea și pentru a asigura conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității, pentru a promova și proteja deplina desfășurare a drepturilor țăranilor și a altor persoane care lucrează în mediul rural.

2. Statele vor lua măsurile adecvate pentru promovarea și protejarea cunoștințelor, inovațiilor și practicilor tradiționale ale țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale, inclusiv sistemele tradiționale de agricultură, pășune, silvicultură, pescuit, creșterea animalelor și agroecologice care ar prezenta interes pentru conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice.

3. Statele vor preveni riscurile de încălcare a drepturilor țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale care decurg din dezvoltarea, manipularea, transportul, utilizarea, transferul sau eliberarea oricărui organism viu modificat.

Articolul 21

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul la apa potabilă sigură și curată și la canalizare, care sunt esențiale pentru deplina desfășurare a vieții și a tuturor drepturilor omului și a demnității umane. Aceste drepturi includ dreptul la sisteme de aprovizionare cu apă și instalații de canalizare de bună calitate, accesibile și nediscriminatorii și acceptabile din punct de vedere cultural și de gen (atât de către bărbați cât și de către femei).

2. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul la acces la apă pentru uz personal și casnic, agricultură, pescuit și creșterea animalelor și pentru

asigurarea altor mijloace de trai legate de apă, asigurând conservarea, restaurarea și utilizarea durabilă a apei. Aceștia au dreptul la acces echitabil la apă și la sistemele de gestionare a apei și să fie feriți de deconectări arbitrare sau de contaminarea surselor de apă.

3. Statele trebuie să respecte, să protejeze și să asigure accesul la apă, inclusiv în sistemele obișnuite și comunitare de gestionare a apei, în mod nediscriminatoriu, și să ia măsuri pentru a asigura accesul la apă la prețuri accesibile pentru uz personal, gospodăresc și productiv și îmbunătățirea igienizării, în special pentru femeile și fetele din mediul rural și persoanele aparținând grupurilor defavorizate sau marginalizate, cum ar fi pastorii nomazi, lucrătorii la plantații, toți migranții, indiferent de statutul lor de migrație și persoanele care locuiesc în așezări ilegale sau informale. Statele vor promova tehnologii adecvate și accesibile, inclusiv tehnologia de irigare și tehnologii pentru reutilizarea apelor uzate tratate, pentru colectarea și stocarea apei.

4. Statele vor proteja și vor restabili ecosistemele legate de apă, inclusiv munții, pădurile, zonele umede, râurile, acviferele și lacurile, împotriva suprautilizării și contaminării cu substanțe periculoase, în special prin efluenți industriali și minerale și substanțe chimice concentrate care duc la intoxicații lente și rapide.

5. Statele vor împiedica terții să afecteze dreptul la apă al țăranilor și al altor persoane care lucrează în mediul

rural. Statele trebuie să acorde prioritate apei pentru nevoile umane înainte de alte utilizări, promovând conservarea, restaurarea și utilizarea durabilă a acesteia.

Articolul 22

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul la securitate socială, inclusiv la asigurări sociale.

2. Statele, în conformitate cu circumstanțele lor naționale, vor lua măsurile adecvate pentru a se asigura că toți migranții care lucrează în zonele rurale își pot exercita dreptul la securitate socială.

3. Statele vor recunoaște drepturile țăranilor și ale altor persoane care lucrează în zonele rurale la securitatea socială, inclusiv asigurările sociale și, în conformitate cu circumstanțele naționale, ar trebui să-și stabilească sau să își mențină planurile de protecție socială care să cuprindă garanții de bază de securitate socială. Garanțiile ar trebui să asigure cel puțin că, pe parcursul ciclului de viață, toți cei care au nevoie au acces la îngrijiri medicale esențiale și la securitatea venitului de bază, care asigură împreună un acces efectiv la bunuri și servicii definite ca fiind necesare la nivel național.

4. Garanțiile de securitate socială de bază ar trebui stabilite prin lege. Ar trebui să se stabilească, de asemenea, proceduri corecte, transparente, eficiente, accesibile și permisibile pentru soluționarea

reclamațiilor. Ar trebui să fie instituite sisteme pentru a îmbunătăți respectarea cadrelor legale naționale.

Articolul 23

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul de a beneficia de cel mai înalt standard de sănătate fizică și mentală. De asemenea, aceștia au dreptul să aibă acces, fără discriminare, la toate serviciile sociale și de sănătate.

2. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul să utilizeze și să-și protejeze medicamentele tradiționale și să își păstreze practicile de sănătate, inclusiv accesul și conservarea plantelor, animalelor și mineralelor lor pentru uz medicinal.

3. Statele vor garanta accesul la facilitățile, bunurile și serviciile de sănătate din zonele rurale în mod nediscriminatoriu, în special pentru grupurile aflate în situații vulnerabile, accesul la medicamente esențiale, imunizarea împotriva bolilor infecțioase majore, sănătatea reproducerii, informații privind principalele probleme de sănătate întâmpinate în comunitate, inclusiv metodele de prevenire și control al acestora, îngrijirea sănătății mamei și a copilului, precum și formarea personalului medical, inclusiv educația privind sănătatea și drepturile omului.

Articolul 24

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul la locuințe adecvate. Ei au dreptul de a menține o locuință sigură într-o comunitate în care să trăiască în pace și demnitate, precum și dreptul la nediscriminare în acest context.
2. Țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul de a fi protejați împotriva evacuării forțate din casele lor, hărțuire și alte amenințări.
3. Statele nu trebuie, în mod arbitrar sau ilegal, nici temporar, nici definitiv, să mute țăranii sau alte persoane care lucrează în zonele rurale împotriva voinței lor din casele sau terenurile pe care le ocupă fără să ofere acces la forme adecvate de protecție legală sau de altă natură. Atunci când evacuarea este inevitabilă, Statul trebuie să furnizeze sau să asigure o compensație corectă și justă pentru orice pierderi materiale sau de altă natură.

Articolul 25

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul la o pregătire adecvată mediilor lor agroecologice, socioculturale și economice specifice. Problemele acoperite de programele de instruire ar trebui să includă, fără a se limita la, îmbunătățirea productivității, comercializarea și capacitatea de a face față daunătorilor, agenților patogeni, șocurilor sistemice, efectelor substanțelor chimice, schimbărilor climatice și fenomenelor meteorologice.

2. Toți copiii țăranilor și alte persoane care lucrează în mediul rural au dreptul la educație în conformitate cu cultura lor și cu toate drepturile prevăzute în instrumentele pentru drepturile omului.

3. Statele vor promova parteneriate echitabile și participative între fermieri și oameni de știință, cum ar fi școlile pentru fermieri, creșterea participativă a plantelor și clinici de sănătate a plantelor și animalelor, pentru a răspunde mai eficient provocărilor imediate și emergente cu care se confruntă țăranii și alte persoane care lucrează în mediul rural.

4. Statele vor investi în furnizarea de instruire, informare comercială și servicii de consultanță la nivelul fermei.

Articolul 26

1. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale au dreptul de a se bucura de propria cultură și de a-și desfășura liber dezvoltarea culturală, fără interferențe sau nicio formă de discriminare. De asemenea, aceștia au dreptul să mențină, să exprime, să controleze, să își protejeze și să își dezvolte cunoștințele tradiționale și locale, precum stilurile de viață, metodele de producție sau tehnologie sau obiceiurile și tradiția. Nimeni nu poate invoca drepturile culturale să încalce drepturile omului garantate de dreptul internațional sau să-și limiteze sfera de aplicare.

2. Țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale, individual și / sau colectiv, în asocieri cu alții sau în

cadrul unei comunități, au dreptul să își exprime obiceiurile locale, limbile, cultura, religiile, literatura și arta, în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile omului.

3. Statele vor respecta drepturilor țăranilor și a altor persoane care lucrează în mediul rural cu privire la cunoștințele lor tradiționale și vor lua măsuri pentru a le recunoaște și proteja și pentru a pune capăt discriminării față de cunoștințele, practicile și tehnologiile tradiționale ale țăranilor și ale altor persoane care lucrează în mediul rural.

Articolul 27

1. Agențiile specializate, fondurile și programele Organizației Națiunilor Unite și a alte organizații interguvernamentale, inclusiv organizațiile financiare internaționale și regionale, contribuie la implementarea deplină a prezentei declarații, inclusiv prin mobilizarea, printre altele, a asistenței pentru dezvoltare și cooperare. Ar trebui să se ia în considerare modalitățile și mijloacele de asigurare a participării țăranilor și a altor persoane care lucrează în zonele rurale la problemele care îi afectează.

2. Organizația Națiunilor Unite și agențiile sale specializate, fondurile și programele, precum și alte organizații interguvernamentale, inclusiv organizațiile financiare internaționale și regionale, promovează respectul și punerea în aplicare completă a prezentei

Declarații și monitorizează data intrării în vigoare a acesteia.

Articolul 28

1. Nimic din prezenta Declarație nu poate fi interpretat să diminueze, să modifice sau să drepturile pe care țăranii și alte persoane care lucrează în zonele rurale și popoarele indigene le au sau le pot dobândi în viitor.

2. În exercitarea drepturilor prevăzute în prezenta Declarație, drepturile omului și libertățile fundamentale ale tuturor trebuie respectate fără discriminare de niciun fel. Exercițarea drepturilor prevăzute în prezenta Declarație va fi supusă numai limitelor stabilite de lege și care respectă obligațiile internaționale privind drepturile omului. Orice astfel de limitări nu vor fi discriminatorii și sunt necesare doar în scopul asigurării recunoașterii și respectului cuvenit pentru drepturile și libertățile altora și pentru îndeplinirea cerințelor cele mai corecte și convingătoare ale unei societăți democratice.